

Správa o činnosti pedagogického klubu

Prioritná os:	Vzdelávanie
Špecifický cieľ:	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
Prijímateľ:	Gymnázium Terézie Vansovej, 17. novembra 6, 064 01 Stará Ľubovňa
Názov projektu:	Rozvojom gramotností k pokroku vo vzdelávaní
Kód ITMS projektu:	312011V381
Názov pedagogického klubu:	2.2.4 Klub učiteľ'ov FG GTV SL
Dátum stretnutia pedagogického klubu	31.05.2021
Miesto stretnutia pedagogického klubu	Gymnázium Terézie Vansovej, 17. novembra 6, St. Ľubovňa
Meno koordinátora pedagogického klubu	PhDr. Rastislav Knapik
Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	www.gymntvsl.edupage.org

MANAŽÉRSKE ZHRNUTIE:

kľúčové slová – filantropia, solidarita

krátka anotácia – na stretnutí klubu finančnej gramotnosti sa členovia klubu venovali problematike filantropie a solidarity v spoločnosti

HLAVNÉ BODY, TÉMY STRETNUTIA, ZHRNUTIE PRIEBEHU STRETNUTIA:

- 1) Otvorenie porady,
- 2) Zhodnotilo sa predchádzajúce stretnutie a plnenie plánu stretnutí.
- 3) Témou stretnutia klubu bol a problematika filantropie a solidarity v spoločnosti.

Solidarita

Solidarita znamená zvyčajne dobrovoľnú spoločenskú súdržnosť medzi ľuďmi, ochotu k vzájomnej pomoci a podpore v rámci nejakej skupiny. Človek je solidárny s nejakou skupinou, pokiaľ ju podporuje a jej úspechy i neúspechy pociťuje ako vlastné.

V súčasnej dobe sa často hovorí o tzv. **medzigeneračnej solidarite**, kde zamestnaní ľudia musia venovať časť svojich príjmov na platbu do systému sociálneho poistenia, z ktorého sa vyplácajú dôchodkové dávky starým ľuďom. Nejedná sa však o solidaritu v pravom slova zmysle, pretože nie je vzájomná a vymáha sa na základe zákona, takže nie je dobrovoľná.

Filantropia

Filantropia je vnímaná ako súhrn činností a správania, ktoré vedie k vedomej podpore jednotlivcov alebo skupín. Filantropické dávanie skôr označuje rozvojový typ dávania, ktorý vychádza z princípu **“nedaj rybu, ale nauč chytať ryby”** alebo **“pomáhať tým, ktorí sú si sami schopní a ochotní pomôcť”** a orientuje sa predovšetkým na vzdelávanie, kultúru a sociálne inovácie.

Najväčší filantropi

Filantropické darcovstvo hľadá umiestnenie svojich prostriedkov racionálnym spôsobom, zvažuje, hodnotí, učí sa a prehodnocuje. Veľkú časť potenciálnej agendy filantropického darcovstva riešia vlády alebo politické strany alebo iné záujmové skupiny v spoločnosti. Avšak filantropické darcovstvo investuje svoje zdroje cielene do tém a dlhodobo. Typickým príkladom súčasného filantropa je **Bill Gates, Warren Buffett** alebo **George Soros**. Všetci traja investujú do vysoko riskantných aktivít, či už do výskumu, alebo do sociálnych zmien. Väčšina filantropického darcovstva sa deje cez inštitúcie organizovanej filantropie – nadácie, ktoré disponujú vlastným kapitálom, čo im umožňuje podporu nadčasových programov, alebo kritérium krátkodobej finančnej návratnosti investícií.

Zakladateľ Microsoftu, **Bill Gates** bol považovaný niekoľko rokov za najbohatšieho človeka planéty. Spolu so svojou manželkou založili **Nadáciu Billa a Melindy Gatesovcov**, najväčšiu súkromnú nadáciu na svete, ktorá pomáha v rôznych oblastiach. Od roku 1994 prerozdělila viac ako 50 miliárd dolárov. Zameriava sa na projekty v oblasti globálneho zdravia, medzinárodného rozvoja a vzdelávania v USA. V minulom roku poskytli takmer 530 miliónov dolárov na predchádzanie detskej obrny, 450 miliónov na dodávky vakcín, 400 miliónov na liečbu a prevenciu HIV a malárie a 390 miliónov na rozvoj poľnohospodárstva.

Ďalším veľkým filantropom je **Warren Buffett**, predseda správnej a výkonnej rady spoločnosti Berkshire Hathaway, ktorý vynaložil na charitu 21,5 miliardy USD. V roku 2006 sľúbil, že zo svojho bohatstva dá 85 % nadácii Gatesovcov a iným podobným nadáciám. Väčšina sumy, ktorú dal minulý rok na charitatívne účely, išla nadácii jeho priateľov Billa a Melindy Gatesových. Ďalšie peniaze poskytol organizácii, ktorá nesie meno jeho zosnulej manželky Susan Thompson Foundation, ale aj mnohým iným nadáciám. Filantropii sa venujú aj jeho tri deti a svojou činnosťou sa zameriavajú na boj s chudobou, podporu ženských práv a sociálnu spravodlivosť.

George Soros cez svoju **Nadáciu otvorenej spoločnosti** aktívnu v 120 krajinách, podporuje najmä projekty v oblasti detského vzdelávania, financovania kampaní, práv voličov či rôzne antidiskriminačné organizácie. Jeho najväčšie dary za minulý rok šli organizácii Dejusticia v Kolumbii (9 miliónov dolárov), organizácii BRAC v Bangladéši (8 miliónov), ktorá podporuje sociálny rozvoj a takmer dva milióny venoval „knížniciam bez hraníc“, poskytujúcich zdroje a možnosti pre knižnice v rozvojových krajinách.

Čerpanie financií pre štúdium v zahraničí

Vo vyspelých trhových ekonomikách existujú tri základné modely financovania vysokých škôl:

- *anglo-americký systém financovania z rozpočtu domácností*
- *švédsky daňovo-dotačný systém*
- *austrálsky systém HECS (Higher Education Contribution System)*

Pri anglo-americkom systéme je uplatňovaný trhový mechanizmus, kde školy sú výrobcovia, študenti spotrebiteľia vzdelania a štát je niekde medzi nimi. Podiel štátu na financovaní vysokoškolského vzdelania je veľmi malý, vysokoškolské vzdelanie je financované hlavne z rozpočtu jednotlivca resp. domácnosti. Tento systém najčistejšie funguje v USA.

Švédsky daňovo-dotačný systém vychádza z prerozdelenovej funkcie daňového systému. Jeho cieľom je vytvorenie rovnakých podmienok pre prístup k vysokoškolskému vzdelaniu pre všetkých. Tento systém je charakteristický pre Švédsko, Nemecko, Dánsko, Fínsko, Taliansko či Česko. Vysokoškolské vzdelanie je poskytované bezplatne, školné nie je povolené. Financovanie závisí od štátu.

Austrálsky systém HECS predpokladá spoluúčasť študenta na financovaní nákladov spojených s vysokoškolským štúdiom. Študenti majú možnosť zaplatiť školné vopred a získať tak zľavu, alebo dodatočne ale s inflačným príplatkom. Tento systém je využívaný v krajinách ako Južná Kórea, Thajsko či Čína.

Čerpanie financií pre štúdium na Slovensku

Slovenský systém financovania vysokých škôl sa nedá jednoznačne zaradiť ani do jedného z vyššie spomenutých systémov. Dá sa povedať, že čerpá zo všetkých troch svetových systémov a snaží sa kombinovať ich pozitívne prvky.

Základnými znakmi by mali byť:

- garantovanie rovnakého prístupu k vzdelaniu pre všetkých (švédsky daňovo-dotačný systém)
- podpora rozvoja vzdelávacej sústavy a konkurencie medzi jednotlivými školami (anglo-americký systém)
- úspornosť, transparentnosť a ľahká kontrolovateľnosť (austrálsky systém)
- jasne vymedzená finančná účasť štátu (všetky systémy)
- viac zdrojevitosť (anglo-americký a austrálsky systém)

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR poskytuje finančnú pomoc pre študentov v podobe:

- motivačných štipendií,
- sociálnych štipendií,
- národného štipendijného programu,
- podpornej schémy na návrat odborníkov zo zahraničia,
- štipendia Martina Filka.

Študent sa taktiež môže uchádzať o podporu z **Fondu na podporu vzdelávania**, obrátiť sa na komerčné banky so žiadosťou o študentskú pôžičku alebo sa informovať o udeľovaní štipendia (napríklad prospechového) poskytovaného priamo školou.

Fond na podporu vzdelávania

Hlavnou činnosťou Fondu na podporu vzdelávania je poskytovanie pôžičiek za zvýhodnených podmienok vybraným cieľovým skupinám - študentom vysokých škôl, pedagogickým zamestnancom škôl, odborným zamestnancom škôl, študentom doktorandského študijného programu, ako aj vysokoškolským pedagógom, výskumným pracovníkom vysokých škôl a umeleckým pracovníkom vysokých škôl do 35 rokov. Zároveň zabezpečuje správu pôžičiek

poskytnutých Študentským pôžičkovým fondom a Pôžičkovým fondom pre začínajúcich pedagógov.

V diskusii sa poukázalo na pozitíva filantropie pre široké spoločenské vrstvy.

4) Záver

ZÁVERY A ODPORÚČANIA:

- Poukázať na dôležitosť filantropie a solidarity
- Aplikovať nové poznatky do vyučovania
- Diskutovať o nových poznatkoch
- Využívať v čo najväčšej miere medzipredmetové vzťahy, hlavne v oblasti spoločenských vied

Vypracoval (meno, priezvisko)	PhDr. Rastislav Knapik
Dátum	31.05.2021
Podpis	
Schválil (meno, priezvisko)	Mgr. Hurtošová Ivana
Dátum	01.06.2021
Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu